שאין דנין קל מחמור להחמיר עליו רבי אומר

אינו צריך הרי הוא אומר תער לא יעבור על ראשו עד מלאת התורה אמרה אחר

מלאת לא תהא תגלחת אלא בתער והכתיב

תער לא יעבור על ראשו לעבור עליו בשני

לאוין אמר רב חסדא "ללקות באחת ילעכב

בשתים ילסתור אינו סותר אלא ברוב ראשו

ובתער בתער אין במידי אחרינא לא והקתני

מנין לרבות את כל המעבירין אלא אימא

יכעין תער תניא נמי הכי נזיר שתלש מירם

סיפסף כל שהוא או אינו סותר אלא ברוב

ראשו ובתער רבי שמעון בן יהודה אומר

משום ר"ש כשם ששתי שערות מעכבות בו

כך שתי שערות סותרות בו יותנן התם

שַׁלשה מגלחין ותגלחתן מצוה יוֹמצורע

ולוים יוכולן שגילחו שלא בתער או ששיירו

שתי שערות לא עשו ולא כלום אמר מר ב

שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה פשימא מ״ד

משום עבורי שער הוא ואפילו סך נשא

קמ"ל דלא קתני וכולן שגילחו שלא בתער

בשלמא גבי נזיר כתיב תער לא יעבור על

ראשו וגבי לוים כתיב יוהעבירו תער על כל

בשרם אלא מצורע בתער מנלן וכ"ת תיתי

מלוים מה לוים שכן מעונין תגלחת ואין

תגלחתן אלא בתער אף אני אביא את

המצורע שהוא מעון תגלחת ואין תגלחתו אלא בתער איכא למיפרך מה ללוים שכן

טעונין תנופה בגופם תאמר במצורע דלא

אלא תיתי מנזיר מה לנזיר שכן קרבנו מעון

לחם תאמר במצורע דלא אלא מחדא לא

אתיא תיתי מתרויהון מהי תיתי תיתי מלוים

מה ללוים שכן מעונין תנופה בגופן נזיר

יוכיח מה לנזיר שכן קרבנו מעון לחם לוים יוכיחו יוחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא

ראי זה כראי זה הצד השוה שבהם שהן

מעונין תגלחת ותגלחתן בתער אף אני

אביא את המצורע שהוא מעון תגלחת

ותגלחתו בתער א"ל רבא מברניש לרב אשי

וליפרוך מה להצד השוה שבהן שכן

ב מייי שם פ״ח הלכה

נב ה מיי׳ שם פרק ח

הלכה ו: הלכה ו: גג ג מיי׳ פי״א מהלי

בד ז מייי שם הלכה ג

נוסחת הריב"ן

ל] לריך תער: בּן שיהא: גַן על ראשו עד יום מלאת

שיהא לריך: ד] לעולם חייב על שאר מעבירין והאי דכחיב חער לא יעבור דכי

מא עביד במער עובר בשני

קח עביד בחבר עובר בשני לאוין על חער כו': ה] יש מפרשים דקא פריך בין לרבי

ביו לת"ה כלומר רבי היכי כן כמ ק כטומו לפי היכי משמע: ו] מגלח במער: ז] והא דכתביה בסמוך לא

יעבור דאם גילח בתוד ימי

תער לא יעבור ומשום לא

יעבור סתם ולהכי כתיב תער

קודם מלאת ולא לאחר מלאת

. הס"ד: ח] שמעבירין:

טו בכ"י כתוב כאו תוספות:

י] בכ"י כתוב כאן תוספות: י] דבכלהו: ל] כדכתיב:

מז כדכתיב:

מוסף רש"י

והכתיב תער לא יעבר.

כלומר האי תער גבי איסור

גילות כתיב ולא גבי מצות

גילוח, וקשיא בין לרבי בין

לת"ק, ולדידהו הוה ליה

למיכתביה גבי גילוח מלוה,

דלעולם לגילות מצוה אתא.

והאי דכתביה לתער גבי איסורא, לעבור עליו

רב חסדא ללקות לוקה

בא' אם גלח שער הא' לוקה אם התרו בו. בב'

ביום תגלחתו אם שייר

תגלחת: לסתור אינו סותר

אלא ברוב ראשו. אם גלח

עד מלאת לו שלשים יום

לתגלחתו: ובתער. אכולהו

קאי וכל אלו הלכות הם

וטעם אין בהם: אימא כעין תער שהעביר כל

ר: תניא נמי

דלוקה בא' וסותר ברוב

. ראשו: תלש מירט שפשף כל שהו חייב ואינו סותר

אלא ברוב ראשו. ובתער

כעיז תער. ואית ספרים

כל שהוא אינו סותר אלא

ברוב ראשו. אבל בתוס׳

התם [בפי] בתרא דנגעים

יתירא הוא, ומשני

הלכה א:

טומאת לרעת הל' א

סמג עשין רלו:

ופ"ח מהלכות נזירות

ל) נגעים פ' י"ד מ"ד, מ"ד, (**ז**), (קדושין כא. וש"נ], ג) ל"להוא בת"כ. ד) ומצורע

ט ל לאומנו ב,1) [נמדבר ח], פרשה ב], ה) [במדבר ח], 1) [שם],1) גי׳ א״מלאיעבור ולא יעבור, תורה אור השלם

ו. וכה תַעשה לַהַם

לטהרם הזה עליהם מי

בָּל בְּשָּׁרָם וְבִבְּסוּ בִגְּדֵיהֶם

הגהות הב"ח

במדבר חז

(**ה**) רש"י ד"ה רבי אומר וכו׳ על כאשו עד מלאת זכו על למשו בו בילאות דמשמע תער: (ב) ד"ה והכתיב וכו' האחרונה והכתיב תער. נ"ב פי' הא מנור ללה יוודור לעבור על מער בשני לא על תער לא יעבור ועל לא ינודור בי יעבור כל המעבירין וכך לריך לפרש ללישנא אחרינא בפי להדים: כדמסיק בפי' להדיא: (ג) ד"ה לישנא אחרינא וכו' הא דכתיב תער לא יעבור ומשמע לא יעבור

הנהות מהר"ב רנשבורג

תער לעבור עליו בשני לאוין הס"ד: (ד) ד"ה פשיטא וכו' נמיר כתיב

נזרו במלורע כתיב וגילח:

(ק) ד"ה אלא וכו׳ דמהי

תיתי וכדלעיל:

א] גמ' תניא נמי הכי וכו' אן גם' תנים נתי הכי וכו' סיפסף כל שהוא חייב ואינו כצ"ל. א"מ: ב] שם אתר מר. נ"ב עי' לעיל לב ע"ח וברש"י שם ד"ה חמר מר ובל"מ שם: גן תור"ה ובתער וכו' בין בשיפשוף כל שהוא חייב. כאן הס"ד ואח"כ מה"ד אלא אימא וכו': ד] ד"ה תניא נמי הכי שלוקה באחת כצ"ל. ל"מ: ה] ד"ה כשם וכו׳ מעכבות בו כך שתי שערות סותרות כל"ל: ו] ד"ה תנן . התם פי' בת"כ. תיבות פי' בתרא דנגעים. א"מ:

הגהות התוספות .1 ל"ל מער לא לא יעבור..2 ל"ל דאומו לא. 3. ל"ל א"כ ותיבת מ"מ נמחה. . ב"ל משיחה.

פי' הרא"ש

שאין דנין קל מחמור. שהמצורע חמור שצריך לגלח כל שער גופו והנזיר אינו [מגלח אלא] ראשו הלכך כתיב ביה תער דאם אינו ענין להעברת תער תוך ימי נזירותו דהא אפי׳ בשאר מעבירי׳ לקי. תנהו ענין לתגלחת מצוה בהשלמת נזירותו: רבי אומר אינו צריך. לאתויי תער לתגלחת מצוה דכי אתי לגופיה אפי׳ הכי אחרונה בתער דהכי משמע

פשטיה תער לא יעבור על

על החמור והכא דא"א ללמדו ממצורע אתא ליה תער דבתער הוא דתיהוי תגלחת אחרונה אבל במידי אחרינא לא: רבי אומר אינו לריך. אולתגלחת אחרונה וכשכתב לך תער לא בא אלא לומר לך

שאינו חייב אלא בגילוח חטר ומה שאתה אומר מנין למדנו לתגלחת אחרונה פשהיא בתער מן דקדוק הכתוב אתה למד שהרי הוא אומר תער לא יעבור על ראשו (א) בו דמשמע תער לא יעבור על ראשו עד יום מלאת שהוא לריך גילוח בתער: והכתיב תער לא יעבור על ראשו. כלומר והיכי אמר ת״ק דחייב על כל שאר מעבירין ותער לא בא אלא לתגלחת האחרונה והכתיב תער (ב) לא יעבור על ראשו דמשמע בתער הוא דמחייב אבל לא בשאר מעבירין: לעבור עליו בשני לאוין. דועל תער לא יעבור ועל לא יעבור כל המעבירין: לישנה החרינה והכחיב חער לה יעבור על ראשו הז. כלומר היכי משמע ליה דאחר מלאת לא תהא תגלחת אלא בתער והכתיב תער לא יעבור על ראשו ועד מלאתן דאיכא למידק מינה דעד מלאת הוא דלא יואלא בתער הא לאחר מלאת מגלח בכל דבר ואפי׳ במלקט וברהיטני לעולם אימא לך דלאחר מלאת אינו מגלח אלא בתער והא יו [דכתיב] (ג) בסמוך לא יעבור ומשמע לא יעבור מער: אמר רב חסדה ללקום בחחם. שחם גילח תוך מלחת שער חחת לוקה: לעכב בשתים. שחם גילח כל שערו בתגלחת סוף ימי מירותו ושייר בו ב' שערות לא עשה ולא כלום: ולססור אינו סותר. אם גילח בחוך ימי מירותו אלא אם גילח את רוב ראשו בתער: והקתני מנין לרבות כל המעבירין. ת"ל לא יעבור: אלא כעין הער. כל המעבירין יו (מעבירין) סמוך לעיקרן: סניא נמי הכי. כדאמר רב חסדה ובתער דוקה ואמרי לה כדאוהימנא לה אליבא דרב חסדא כעיז תער ומאי בתער דהתני בברייתא כעין תער: כשם ששתי שערות מעלבות בו. בתגלחת טהרה כך שתי שערות סותרות בו בתגלחת חיסור: מותנן התם גרסי׳. והיא בסוף נגעים גם ברייתא היא בסיפרא יוט ובת"כוד)

פשיטא. דמגלחין פובכולהו מפרשי בהו קראי בנזיר לוכתיב [במדבר ו] וגילח הנזיר (ד) וגו' במלורע מוכתיב (ויקרא יד) וגילח את כל שערו בלוים והעבירו תער על כל בשרםם): מ"ד עבורי שער שפיר דמי ואפי׳ סך נשא. סס שמשיר את השער: קמ"ל. דלא סגי ליה אלא בתגלחת כדקתני דתגלחתן מצוה: בשלמא גבי נויר כתיב ביה מער לא יעבור על ראשו. לרבי כדאית ליה ולתנא קמא כדאית ליה וכדלעיל: מה ללוים שכן טעונין תנופה בגופן. כדכתיבו והניף אהרן את הלוים תנופה לפני ה' והואיל וטעונין תנופה מחמרינן בהו כולי האי דלא הוי תגלחתן אלא בתער תאמר במצורע הקל שאין טעון תנופה בגופו והואיל ואינו טעון תנופה בגופו דין הוא להקל עליו שיהא תגלחתו בכל דבר: אלא מחדא לא אחיא. דמהי (6) ניתי וכדלעיל:

תבופה בגופן. דכתיב והניף אהרן את הלוים תנופה לפני ה' (במדבר ח): תאמר במצורע. שאינו טעון תנופה בגופו אלא [בקרבנו] ולכך לא יטעון חומרא דתער דזוג נמי יועיל:

קאמר רבי דאתי לגופיה דמשמע לא יעבור מער הא לאחר מלאת לא

אמר רב חסדא ללקות באחת. על שער אחד הוא לוקה אם התרו בו על תגלחת וגלח שער אחד הוא לוקה: לעבב בשתים. בכלות ימי נזירותו שתצוה עליו לגלח ראשו אם גילח כל ראשו ושייר שתי

לםתוך אינו מותר אא"כ מגלח רוב ראשו. וכולן הן הלכה

ארישא דאינו לוקה נזיר שתלש ומרט ושפשף כל שהוא

ברוב רחשו ובתער. פירוש כעין תער: בשם ששתי שערות [מעכבות ה] כך] סותרות. אם גלח כ׳ שערות תוך ימי מזירותו: תובן התם. יו פירוש בת"כ דנגעים שלשה מגלחים נזיר דכתיב וגלח את ראש נזרו מלורע דכתיב וגלח את כל שערו ולוים דכתיב והעבירו תער על כל בשרם: פשימא. דתגלחתן מצוה דהא קראי כתיבי: מהן דתימא משום עבורי שער הוא. פירוש וחער לא מעכב בהן ואפי׳ סך נשא קמ״ל

[דלא] דתגלחתן מלוה: בשא. מין המשיחה שמשרת השער ותימה דהא מסיפא שמעינן לה בהדיא דהא קחני סיפא וכולן שגילחו שלא בתער לא עשו ולא כלום ולריך לומר דאי מההיא הוה אמינא מאי שלא בתער שלא כעין תער ואפי' סך נשא נמי: בשלכוא גבי נזיר בתיב תער לא יעבור על ראשו. למ״ק כחס חינו ענין למלקות מניהו ענין לחגלחחו ולרבי מדסמכו לעד מלאח אצל חער לא יעבור:

ג' מגלחים נזיר דכתיב וגלח את ראש נזרו. מצורע דכתיב וגלח את כל שערו. ולוים דכתיב והעבירו תער על כל בשרם: פשיטא דתגלחתן מצוה דהא קראי כתיב. מהו דתימא קרא אעיבור שער קפיד ואפי׳ סך נשא נמי. הוא סם המעביר השער. וכי תימא מסיפא יות קיא. שמעינן לה וכולן שגילחו שלא בתער תריץ דמצינן לפרושי אלא כעין תער: שכן טעונים תנופה בגופם כדכתיב והגיף אהרן את הלוים תנופה: שכן קרבנו טעון לחם. חלות ורקיקי תאמר במצורע שכן קרבנו בא בדלות אם אין ידו משגת מביא ראשו עד מלאת הא ביום מלאת עבור: ופריך והא כתיב תער לא יעבור על ראשו דדרשיי מניה לרבות כל המעבירים. וא"כ היכי דריש ליה לגופיה. הא לא אצטריך לגופיה כיון דרבי׳ כל המעבירים: ולא בעי למימר דרבי ס"ל כר' יאשיה ור' יונתן דלא מרבי שאר מעבירים דמדקאמר רבי אומר אינו צריך משמע דלא אתא לאיפלוגי על מאי דקאמר ת"ק לענין איסור העברה: לעבור עליו בשני לארין. שאם העביר בתער והתרו בו משום תער

מ"ר ג' מגלחיו כו' נזיר ומלורע ולוים:

ואין דנין קל מחמור להחמיר. על הקל אלא להקל על הקל ולהחמיר רבי אומר אינו צדיך. תער לאחויי לתגלחת אחרונה של נזיר דכי נמי לריך לגופיה אפ״ה ידעינן ממילא דתגלחת אחרונה בתער ובהא פליג את"ק דידיה דת"ק אייתי לתער משום תגלחת אחרונה ופריד והא כתיב תער לא יעבור דמשמע שאר מעבירין נמי והיכי

דבתער דוקא מיחייב דס"ל לגמרא דאין לנו לומר דרבי יסבור כר' יונתן דלא אסר שאר מעבירין דמדקאמר אינו צריך משמע דלא אתי לאפלוגי על תנא המא דידי׳ דמחייב על כל מעבירין ומשני לעבור עליו בב׳ לאוין לכך כתב תער דמגלח בתער עובר בשני לאוין משום תער ומשום מעבירין דהלחו קאי אתער וקאי נמי אשאר מעבירין והוי כאילו כתב תער לאי יעבור יידאותו לשון² [קאי] לפניו ולאחריו והשתא נפקי תרוייהו מתער לרבי דאי לא נכתב תער אלא לתגלחת מצוה כדקאמר ת״ק מ״מ≥ לכתביה לתער בפירוש גבי תגלחת של מלוה למחי הילכתא כתבו גבי איסורא לומר [לר] שלוקה שתים ואם כוליה להכי הוא אתא אמאי סמיך עד מלאת אל תער לא יעבור אלא רצה לומר עד מלאת

יעביר שער ראשו אלא בתער:

שערות לא עלתה לו תגלחת:

בנזיר שלא מלינו בהן טעם: ונראה] (פי') דָקאי אלא בתער אבל הוא סותר כי נמי אינו כעין תער אלא [ברוב] ראשו סותר [היכא] דלא שיירו בו כדי לכוף אע"ג דלא הוי כעין תער ופריך בתער אין דוקא לוקה בשאר מעבירין לא הא תנן נזיר שגילח בין בתער בין בזוג בין בשפשוף כל שהוא חייב גו: אלא אימא כעין תער. שעוקר השער ומשחיתו מעיקרו: תניא נמי הכי. שלוקה ד] [וסותר] ברוב ראשו:

חייב. לוקה: ואינו סותר אלא

בשני לאוין, משום תער ומשום מענירין (ראמ״ה ומשום מענירין בשמו). פי' הרא"ש (המשך) ומשום לא יעבור לוקה ב׳ מידי דהוה אוכל ענבים לחים ויבשים לוקה ב׳